

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรองกาญจน์ สุนทรสีมะ. สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2536.

กลุ่มศึกษาปัญหาฯ/มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา. เอกสารประกอบการสัมมนา. กรุงเทพฯ : 2537

เภสัชกรรมสมาคม. 60 ปี เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย. 5 (มีนาคม 2532) :

หน้า 65-67.

ยุวดี สมิทธิวาสน์. สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2536.

ลัดดา ประพันธ์พงษ์ชัย. " การวิเคราะห์รายการสุขภาพอนามัยทางโทรทัศน์ที่มีต่อการส่งเสริม
ส่งเสริมสุขภาพ ". วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

วาสนา จันทร์สว่าง. การประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2533.

ศิริชัย ศิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

พศ.สาส์ ใจดี สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2536.

อุทัย มงคลนิตย์ สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2536.

ภาษาอังกฤษ

Atkin, C., and Lawrence Wallack. Mass Communication and Public Health.
London, 1990.

Colin, J.Coulson-Thomas. Marketing Communication. London, 1983.

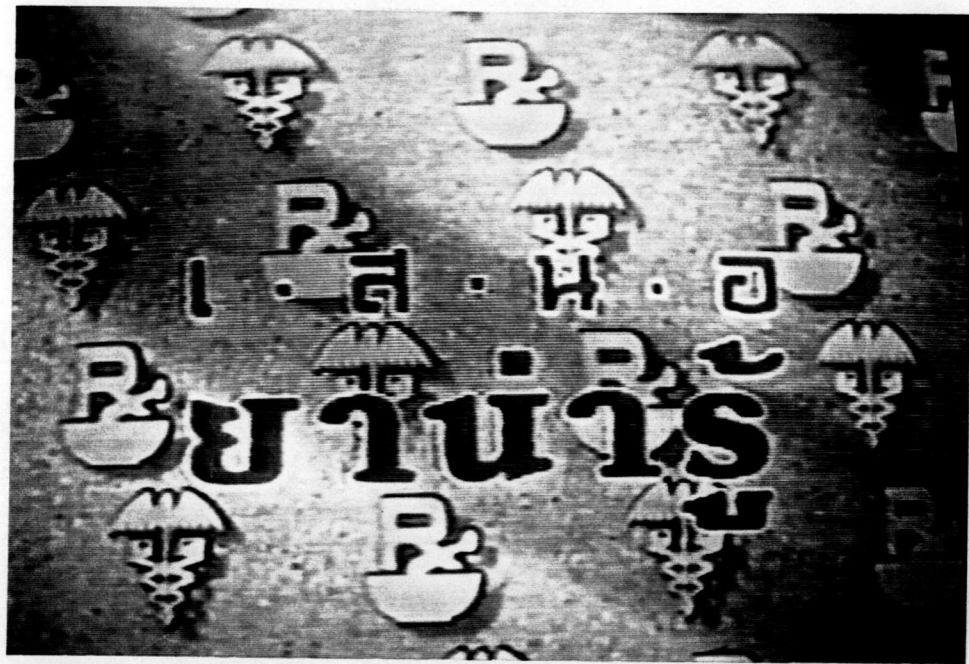
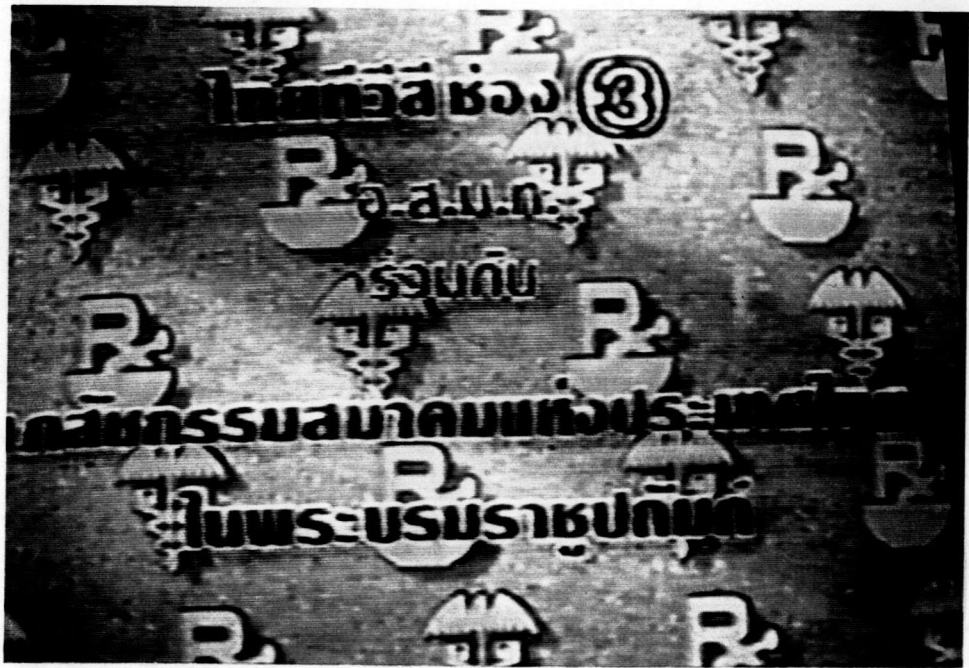
Michael, L. Ray. New Models for Communication Research. London, 1983.

Mc.Quail, D. Mass Communication Theory.. An Introduction. London, 1987.

Rice, E. Ronald, and Charles K. Atkin. Public Communication Campaigns.
London, 1989.

Kotler, Phillip. Marketing Management. India : Mohan Marhijani, 1982

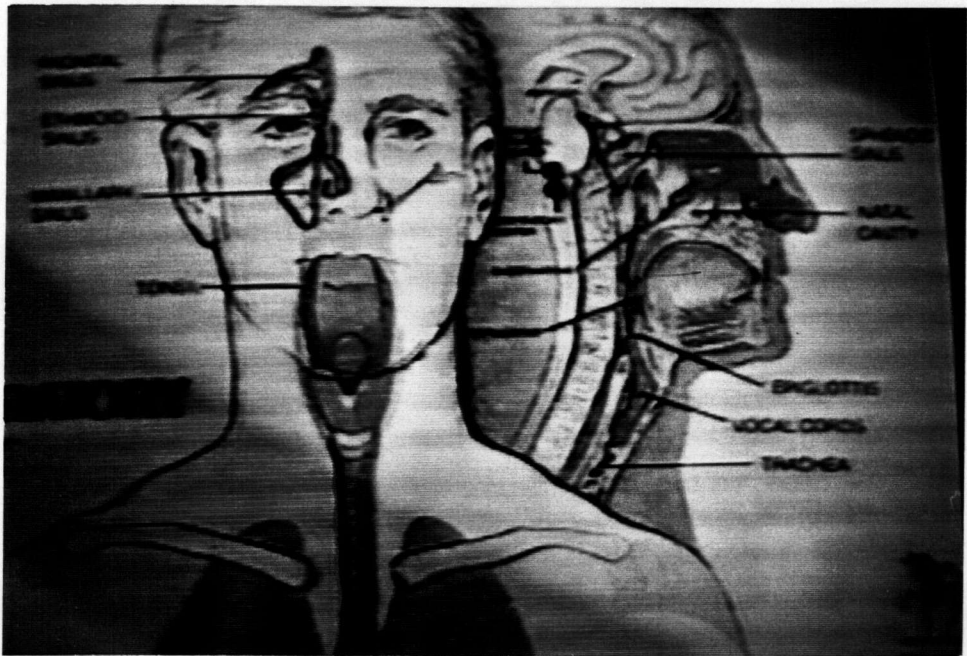
ภาคผนวก

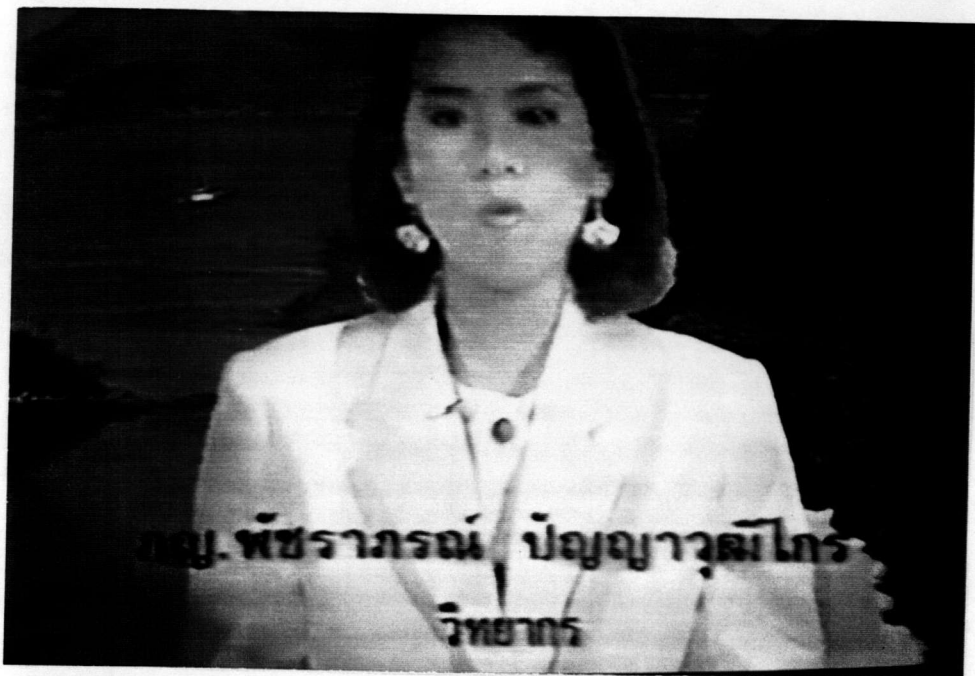
ไตเติลของ รายการ "ยาน่ารู้"

ผู้นำเสนอเนื้อหาของรายการ และฉากหลังที่สามารถเปลี่ยนภาพได้

ลักษณะภาพประกอบรายการ

ผู้นำเสนอทั้งลักษณะ วิทยากรเดี่ยวและวิทยากรคู่

ตัวอย่างบทโทรทัศน์

บทโทรทัศน์ รายการ ยานัวร์

ลำดับที่	ถ้อย	ภาพ	เสียง	เวลา
		<p>ภาพ</p> <p>คนทะเลาะแหวนสดอาการ ป่วยหลัง</p> <p>คนขับรด คนนั่งทำงานนานๆ คนแบกแหม</p> <hr/> <p>ไต และยาล้างไต เช่น ซัล โตซีน ไทเคอร์วิท</p> <p>คนบริหารออกกำลังกาย คนนอนเอากระเป๋าน้ำร้อนประ ทมหลัง</p> <hr/> <p>คนเป็นโรคไต หงัดตามวม แขนขา บวม</p> <p>ปัสสาวะขุ่นเป็นฟองมาก (ในหลอดทดลอง)</p>	<p>โรคไตอาจทำให้ป่วยหลังได้ แต่อาการป่วย หลังไม่ใช่โรคไตเสมอไป</p> <p>ชาวบ้านที่ทำงานหนัก หรือนั่งทำงาน นิ่งซบ รดทั้งวัน มักมีอาการป่วยหลัง และมีความ เข้าใจว่า คนเองเป็นโรค ไต</p> <p>การกินยาล้างไต ซึ่งมักจะเป็นยาหวกซบ ปัสสาวะออกน้า ปัสสาวะออกมาเป็นสีฟ้าบ้าง สีเขียวบ้าง เพื่อกักป่วยหลัง จึงเป็นความ เข้าใจที่ผิด</p> <p>ประมาณ 80 - 90 % ของชาวบ้านที่ป่วยหลัง หลัง จะเป็นกล้ามเนื้อหลังอักเสบ ซึ่งการ บริหารจะช่วยได้มาก และอาจใช้น้ำร้อน ประคบ หรือกินยาคลายการอักเสบของ กล้ามเนื้อแทน</p> <p>" ถ้าท่านมีอาการหนังตามวม แขนขาบวม ปัสสาวะขุ่น เป็นฟองมาก ควรตรวจร่าง กายที่โรงพยาบาล"</p>	

วันที่พบ ญ. รจพร

ผู้เขียนบท ญ. อมารัตน์ คันทา

ภาพ	เสียง
<p>ภาพ</p> <p>ยาขับปัสสาวะชนิดต่างๆ</p>	<p>ยาขับปัสสาวะในปัจจุบันมีอยู่หลายชนิด เราใช้ลดอาการบวมต่างๆเนื่องมาจากโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคไต ท้องมาน ทางเดินท่อน้ำเหลืองอุดตัน ปोकบวมหน้า และสมองบวมหน้า เป็นต้น</p>
<p>ภาพ</p> <p>คนอ้วน (ถ่ายคู่กับยาขับปัสสาวะ และมี x ที่ยาขับปัสสาวะ)</p>	<p>ร่างกายของคนเราจะมีน้ำเป็นส่วนประกอบอยู่ประมาณ 2/3 ของน้ำหนักตัว ปกติแล้วยาขับปัสสาวะจะขับน้ำออกจากเซลล์ของร่างกายและขับออกทางปัสสาวะแต่มีคนที่บางคนนำเอายาขับปัสสาวะมากินเพื่อช่วยลดน้ำหนัก ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง</p>
<p>ตัวอักษร</p> <p>ยาขับปัสสาวะจะทำให้เกิดการเสียสมดุลของเกลือแร่ในร่างกาย</p>	<p>เพราะยาขับปัสสาวะจะทำให้เกิดการเสียสมดุลของเกลือแร่ในร่างกาย</p>
<p>ตัวอักษร</p> <p>อาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่อนเพลีย 2. ปวดท้อง 3. ปวดศีรษะ 4. ผื่นคัน 5. ท้องผูกหรือท้องเสีย 6. ประจำเดือนผิดปกติ 7. ตับอ่อนอักเสบ คีซ่าน 	<p>นอกจากนี้ยังอาจทำให้อ่อนเพลีย ปวดท้อง ปวดศีรษะ เป็นผื่นคันท้องผูก ท้องเสีย หรือประจำเดือนผิดปกติได้ ถ้าใช้มานานอาจเกิดตับอ่อนอักเสบและคีซ่านได้</p> <p>ตั้งแต่ชนิดของยาขับปัสสาวะที่ใช้</p>
<p>ภาพ</p> <p>คนอ้วน</p> <p>อาหารแป้ง ของหวาน อาหารไขมัน</p> <p>คนออกกำลังกาย</p>	<p>ท่านที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐานและต้องการลดน้ำหนักอย่าไปซื้อยาขับปัสสาวะมากินเลย ท่านควรจำกัดอาหารโดยเฉพาะอาหารประเภทแป้ง น้ำตาล ไขมัน และหมั่นบริหารร่างกายเป็นประจำจะเป็นวิธีการที่ถูกต้องและปลอดภัยกว่า</p>

ชื่อบท ข้อระวางการใช้ยาในผู้สูงอายุ
 วิทยากร ภก. ไกรสร
 ผู้เขียนบทวิทย. ยวดี

ภาพ	เรื่องราว
<p><u>ภาพ</u> ผู้สูงอายุ หลากาภาพ เช่น อยู่กับ ลูกหลาน</p>	<p>การใช้ยาในผู้ป่วยสูงอายุควรใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะอวัยวะต่างๆของร่างกายเสื่อมลง มีการขับถ่ายยาออกจากร่างกายลดน้อยลง หรือช้าลง มีความไวต่อยาบางชนิดมากขึ้น ดังนั้นการให้ยาบางอย่างจึงอาจจำเป็นต้องลดขนาดลงหรือไม่ควรให้เลยก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น</p>
<p><u>ยาเบาหวาน</u> ผู้สูงอายุปรึกษาแพทย์</p>	<p><u>ยาเบาหวาน</u> ซึ่งไปลดน้ำตาลในร่างกายลง อาจลดมากเกินไปจนเป็นลมก็ได้อาจต้องหมั่นตรวจปัสสาวะและปรับขนาดยาบ่อยๆ</p>
<p><u>ยาแก้หวัด</u> ผู้สูงอายุเป็นหวัด เช่น กำลังจาม</p>	<p><u>ยาแก้หวัด</u> บางขนานมีฤทธิ์กระตุ้นผลมอยู่ อาจทำให้ใจสั่นให้เลือกขนานที่มีแต่ยาแก้หวัดอย่างเดียวเท่านั้น</p>
<p><u>เครื่องดื่มเกลือแร่</u> ภาพ หัวใจ</p>	<p><u>เครื่องดื่มเกลือแร่</u> ให้ผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคหัวใจระมัดระวังการดื่มเป็นประจำเพราะอาจมีผลต่อหัวใจได้</p>
<p><u>ยากล่อมประสาท</u></p>	<p><u>ยากล่อมประสาท</u> ใช้ได้เป็นครั้งคราวแต่ไม่ควรใช้เป็นประจำนานเป็นปีๆ เพราะอาจเสพติดได้</p>
<p><u>ยาระบาย</u> ผลไม้ต่างๆ ผู้สูงอายุออกกำลังกาย อาหารอ่อนๆที่ย่อยง่าย</p>	<p><u>ยาระบาย</u> ใช้เมื่อเวลาท้องผูกเป็นครั้งคราวได้แต่ไม่ควรใช้เป็นประจำจนติดเป็นนิสัย ควรแก้โดยรับประทานผลไม้มากขึ้น หมั่นออกกำลังกาย กินอาหารที่ย่อยง่าย เป็นต้น</p>
<p><u>ตัวอักษร</u> หากท่านมีปัญหारे่องยาเชิญปรึกษา เกสัชกร</p>	<p>ถ้าท่านมีปัญหारे่องการใช้ยาในผู้ป่วยสูงอายุเชิญปรึกษาเภสัชกรใกล้บ้านที่ซี</p>

บทโทรทัศน์ รายการ ขานวู้

ลำดับที่	ถ้อย	ภาพ	เสียง	เวลา
		<p>ภาพ</p> <p>ยาปายตา ชนิดต่างๆ</p> <p>แสดงการคึงหนังตาลาง</p> <p>บียาใสหนังตาลาง</p> <hr/> <p>แสดงการเอาสำลีเช็ดยา</p> <p>ออก</p> <p>คิ้วหนังสือ ช่อง 3</p> <p>ยาปายตาไม่ควรใช้รวมกัน</p> <hr/> <p>คิ้วหนังสือ ช่อง 3</p> <p>"ก่อนใช้ยาปายตา ให้ควั่น</p> <p>หมคอายุของยา</p>	<p>ยาปายตา ทำเป็นขี้ผึ้งทำให้ตัวยายอยู่</p> <p>ได้นาน แต่เหนียวเหนอะหนะ จึงนิยม</p> <p>ใช้กอนนอนเท่านั้น</p> <p>การใช้ยาปายตา ให้คึงหนังตาลาง</p> <p>ออก แล้วบับตัวยายจากหลอกใส่ในหนัง</p> <p>ตาลางนั้น โดยระวังอย่าให้ บลาย</p> <p>หลอกถูกับลูกตา แล้วจึงกระพริบตา</p> <p>ให้ยาเข้ากัน</p> <p>คือนอนใช้สำลี ขุนน้ำยาลางตา เช็ด</p> <p>ตัวยายออก โดยเช็ดจากหัวตาไปทาง</p> <p>ตา แล้วทิ้งไป ถายายังออกไม่หมด</p> <p>ก็เช็ดใหม่อีก</p> <p>สิ่งที่สำคัญ คือ ยาปายตาควรใช้เป็น</p> <p>ส่วนตัว ไม่ควรแบ่งกันใช้ เพราะมี</p> <p>โอกาสติดเชื้อได้ง่าย เวลาเก็บให้</p> <p>เก็บในที่เย็น</p> <p>" ก่อนใช้ยาปายตา ให้ควั่นหมคอายุ</p> <p>ของยา"</p>	

๘

รายการ "ยานำรู้"

เรื่อง ขาวคัง ----- สังกะสี

วิทยากร ภาณุ. รจพร ## ภาณุ. ไกรสร *

ผู้เขียนบท ภาณุ. อามารัตน์ คันธา

ภาพ	เสียง
<p>โคมาคี่ สังกะสี</p>	<p># สวัสดีค่ะ วันนี้มีขาวคังที่ท่านผู้ชม คือ คุณวาสนา บุญประเสริฐ</p>
<p>ภาพ 1 เด็กวิ่งเล่น</p>	<p>กรุงเทพฯ โทรศัพทมาสอบถามถึง คุณสมบัติของธาตุสังกะสี ที่มีขาวอยู่ในหนังสือพิมพ์บางฉบับว่าเป็นจริงเพียงไร</p>
<p>2 กระเพาะลำไส้</p>	<p>* ครับ ธาตุสังกะสี มีคุณประโยชน์หลายอย่าง อย่าง มีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโตของร่างกายโดย</p>
<p>3 ขนาดแผลต่างๆ เรืองรัง</p>	<p>ควบคุมระบบนำย่อย ควบคุมการสร้างเนื้อหนัง เรงใหญ่บาดแผลต่างๆที่เกิดขึ้น หายไคเร็ว</p>
<p>4 คนอ้วน</p>	<p># นอกจากนี้ สังกะสียังเป็นตัวที่มีส่วนช่วยในการสร้างอินซูลิน ทำให้ควบคุมโรคเบาหวานไค และมีส่วนสำคัญต่อการเจริญเติบโตของอวัยวะสืบพันธุ์</p>
<p>5 คนหลายๆ ระบุกับเด็ก, ผู้ใหญ่, ชาวนากรรมกร คนทำงานทั่วไป</p>	<p>* ครับ ฟังแล้ว ธาตุสังกะสี จำเป็นต่อร่างกายมาก แต่โดยปกติแล้วร่างกายของคนไทยเรามากไม่ค่อยพบว่าเป็นโรคขาดธาตุสังกะสี</p>
<p>6 อาหารต่างๆ เนื้อสัตว์ ปอก ตับ ไต ข้าวไข่ ฯลฯ</p>	<p># ค่ะ เพราะอาหารที่มีธาตุสังกะสีอยู่นั้น มีอยู่อย่างเพียงพอในอาหารที่เรากินอยู่ทุกวัน มีอยู่ในเนื้อสัตว์ ปอก ตับ ไต ไข่ ข้าว อาหารทะเล หอยนางรม นม ถั่วลิสง พักทอง คังที่เราเอาไปหึ่งไปแล้ว</p> <p>* ปริมาณธาตุสังกะสีที่ร่างกาย</p> <p style="text-align: right;">ตอนหน้า 2</p>

รายการ “ยานำรู้”

เรื่อง หน้า 2

วิทยากร

ผู้เขียนบท

ภาพ	เสียง
<p>ตัวอักษร ผู้ใหญ่ ตองการสังกะสี วันละ 15 มิลลิกรัม เทานัน</p> <p>ภาพ 7 เล็บมีจุดคางขาว</p>	<p>ตองการ ในผู้ใหญ่ เพียงวันละ 15 มิลลิกรัม เทานัน ธาร่างกาย ของทานขาดธาตุสังกะสี ก็จะสัง เกตุไคงายจากเล็บ โดยจะมีจุด คางขาวเกิดขึ้นบนเล็บ</p>
<p>ตัวอักษร คนปกติกินธาตุสังกะสีมากเกินไป อันตราย</p>	<p># และในกรณีี่ร่างกายไม่ขาด ธาตุสังกะสีแต่กินมากเกินไป และ กินติดต่อกันนานๆ จะมีผลทำให้ ธาตุทองแดง ในร่างกายลดลง อาจเกิดผลเสีย คือ เป็นโรคโลหิ หิดจาง และหัวใจเต้นผิดจังหวะ</p> <p>* ครบ เรื่องของยา ตองหมั้น ศึกษาคูหาหุ่ขอดีและขอเสีย การ หลงเชื่อแต่ขอดี แมกินมากเกิน ขนาด ก็เป็นอันตรายต่อร่างกาย เช่นกัน สวัสดีครับ</p> <p># สวัสดีค่ะ</p>

รายการ "ยาน้ำรู้"

วันออกอากาศ.....บทที่ 285

เรื่อง ยาชูกำลัง ตอนที่ 1

วิทยากร ญ.รจพร - ภก. ไกรสร

ผู้เขียนบท ภก.ชลลาพันธ์ เทพพรชัย

ภาพ	เสียง
<p>ภาพ (1) ยาชูกำลังชนิดต่าง ๆ</p>	<p>เมื่อพูดถึงยาชูกำลัง ท่านผู้ชมทุกท่านคงรู้จักดี จริงๆแล้ว ยาชูกำลังเป็นเพียงเครื่องดื่มชนิดหนึ่งที่มีส่วนผสมหลัก คือ น้ำตาล น้ำคาเฟอีน และวิตามินบางชนิด น้ำตาลในยาชูกำลังเป็นตัวที่ให้พลังงานแก่ร่างกายเป็นเสมือนอาหารเสริม เมื่อร่างกายเกิดอาการเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า พอได้ดื่มน้ำหวานสักแก้วหนึ่งเขาไป ก็จะรู้สึกกระปรี้กระเปร่าขึ้น</p>
<p>ตัวอักษร (2) ส่วนประกอบ น้ำตาล คาเฟอีน วิตามิน</p>	<p>เพราะได้อาหารไปบำรุงร่างกาย</p>
<p>ภาพเปรียบเทียบ (3) ยาชูกำลัง 1 ขวด กับ น้ำหวาน 1 แก้ว</p>	<p>ตัวยาที่สำคัญในยาชูกำลังก็คือ คาเฟอีน โดยเฉลี่ยมีประมาณ 50 มิลลิกรัมต่อ 100 ซีซี หรือต่อ 1 ขวดเล็ก ถ้าเป็นขวดใหญ่ขนาด 150 ซีซี บางชนิดจะมีคาเฟอีนรวมแล้วถึง 120 มิลลิกรัม</p>
<p>ภาพเปรียบเทียบ (4) ยาชูกำลัง 1 ขวด กับ กาแฟ 1 แก้ว</p>	<p>คาเฟอีนมีความสำคัญอย่างไร ท่านผู้ชมหลายๆท่านคงจะสงสัย คาเฟอีนเป็นสารเคมีที่มีอยู่ในชา หรือ กาแฟฤทธิ์ของคาเฟอีนมีผลต่อร่างกายหลายอย่าง มีฤทธิ์ทางสมอง จะกระตุ้นให้ประสาทมีอาการตื่นตัว ไม่ง่วงนอนและรู้สึกกระปรี้กระเปร่าขึ้น</p>
<p>ภาพ (5) ใบชา กาแฟ</p>	<p>ฤทธิ์ออกกล่อมเนื้อ ทำให้หมักกำลังวังชาขยันขันแข็ง ทำงานไต่สะดวกขึ้น</p>
<p>(6) คนทำงานกลางคืน</p>	<p>นอกจากนี้ คาเฟอีนยังมีฤทธิ์ต่อ</p>
<p>(7) คนทำงานยกของหนัก</p>	<p></p>

รายการ "ยานำรู้"

วันออกอากาศ.....บพที่ 285.....

เรื่อง.....หน้า 2

วิทยากร.....

ผู้เขียนบท.....

ภาพ	เสียง
<p>ภาพ (8)</p> <p>ยาชูกำลัง 1 ขวดเล็ก = กาแฟสำเร็จรูป 1 ถ้วย</p> <p>(9)</p> <p>ยาชูกำลัง 1 ขวดใหญ่ = กาแฟดำแท้ 1 ถ้วย</p>	<p>ระบบทางหายใจ ทำให้หายใจได้เร็วและลึกขึ้น</p> <p>โดยปกติแล้วปริมาณคาเฟอีนในเครื่องดื่มมีกำหนดเป็นมาตรฐานไว้ว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต่อ 1 ถ้วย ขนาด 6 ออนซ์ หรือ 180 ซีซี ของกาแฟที่ไควากเมล็ดคั่ว ใหม้คาเฟอีนอยู่ระหว่าง 100 - 150 มิลลิกรัม - ต่อ 1 กรัม ขนาด 6 ออนซ์ของกาแฟสำเร็จรูปใหม่้คาเฟอีนอยู่ระหว่าง 60 - 80 มิลลิกรัม <p>ฉะนั้นท่านผู้ชมคงจะเห็นแล้วว่าการดื่มยาชูกำลัง 1 ขวดเล็ก จะมีผลเท่ากับดื่มกาแฟสำเร็จรูปถึง 1 ถ้วย และถ้ามียาชูกำลัง 1 ขวดใหญ่ จะมีผลเท่ากับดื่มกาแฟ 1 ถ้วย</p> <p>อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อคุณดื่มยาชูกำลังเป็นประจำ ทั้งที่จุดหมายของคุณสมบัติเขียนเลามาให้ท่านฟังโปรดติดตามต่อไปในวันพรุ่งนี้ะครับ</p>

ประวัติผู้เขียน

นาย บุญฤทธิ์ กิจเจริญโรจน์ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเกศาสตร จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2520 เข้าศึกษาหลักสูตรวิชาการตลาดภาคภาษาอังกฤษ MIM (MASTER IN MARKETING) ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี 2526 ผ่านการอบรมหลักสูตรการบริหารต่างๆ เช่น Mini IE (Industrial Engineering), MMP (Modern Manager Program) เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2533